

smalfilm

1969

36e jaargang 1969

waarin opgenomen
de officiële mededelingen van de
Nederlandse Organisatie
Van Amateur-filmclubs N.O.V.A.

Deze 36ste jaargang stond onder
redactie van Dick Boer,
Jan Veenhuysen en Jan Vorst.

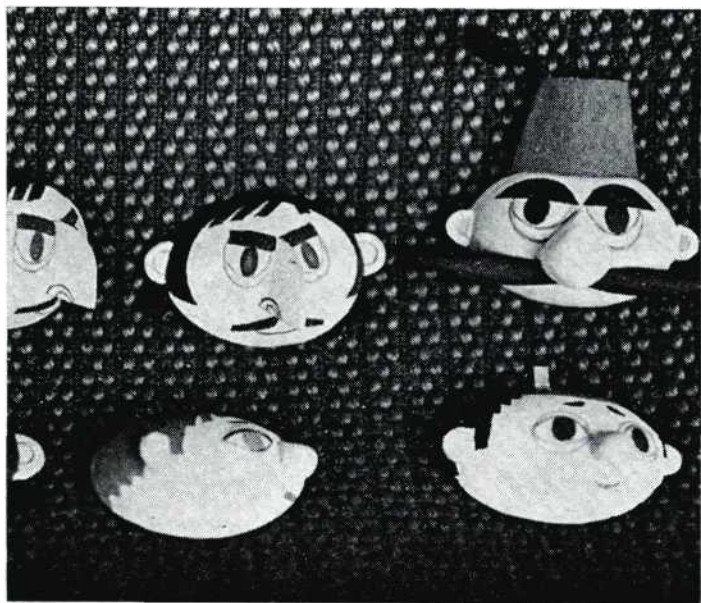
uitgeversmaatschappij Focus n.v. - Haarlem

ALGEMEEN

(ZIE OOK IN HET KORT)

A

Administratieve hulpmiddelen bij het filmen, Aandacht	
voor ... —	10-25
Afscheid	10-15
Amatrik '69	7-16
Arnhem, 7e Filmweek —	11-12

J. Hobijn over
Amatrik '69 in
Smalfilm no. 7.

„Voor geen Goud”
winnaar van de
Nationale Wisselprijs
'68 Smalfilm no. 1.

B

Batterijen ... batterijen ... batterijen ...	10-19
Beginnen, Om mee te —	11-18, 12-20
Belichtings A B C .	5-12
Benelux Filmfestival voor amateurs te Oostende, Het 2e —	7-20
Betere films? Onderzoek uzelf!	1-15
Bronbeek bijvoorbeeld, Bijvoorbeeld —	8-22
Buitenboordmotortje, Het —	2-20

C		
Camera Adventures		12-31
Clubfilm, Filmclub maakt —		4-17
Computerband, stof ten strengste verboden!, Bij fabricage van —		5-27

D		
Debutant, Ervaringen van een —		9-17
Dialogo	in ieder nummer	
Dick en Jan bedankt!		11-17

E		
Eagle has landed		11-11
Electronic Video Recording (EVR)		10-12
Ellecom, Terug naar —		2-23
Elmo-fabrieken, Bliksembezoek aan de —		6-24
Eumig, 50 jaar —		4-12
Expofilm, Jan Vrijman en de —		9- 2

Boven: Jan Kleyn en Hans van Langerak voor de televisie-camera's, Smalfilm no. 4.

Camera Adventures, film en onderwijs, Smalfilm no. 12.

F		
Fabeltjeskrant, 5 minuutjes televisie daags, De —		5- 2
Filmen... in- of ontspanning?		4-19
Filmen rond de evenaar		6- 2
Filmgroep 58, Tien jaar —		3-16
Filmwereld onder water, Een —		1-12
Filosoferen over filmen in het niemandsland		8- 2
Frankfurt op de autobaan, Bij —		9-11
Fujifilm op de Expo '70		9-10

G		
Geluid is de halve film..., Goed —	1-2, 2-2, 3-2, 4- 2	
Geluidskast, Een zelfgebouwde —		1-19
Grens van het amateurisme, Op de —		12-40

I		
'Idee', Zeg niet nee tegen het —		7- 2
Individueel?, Bent u ook zo —		8-13
Instructiefilm 'Ik zie... ik zie...' in roulatie, Eerste —		8-20

J		
Jaarbeursnieuwtjes, Enkele —		4-25

K		
Kritisch kijken		6-29
Kijk als een kind		12- 2

M		
Molens filmen..., Het begon met —		9-21

N		
N.C.R.V. televisie bewijst amateurfilmerij wederom grote dienst		4-20
NOVA-festival 1969		11- 2
NOVA-festival, Nabeschouwing van een jurylid		12-15

P		
Pirelli's reclamefilm: De schildpad en de haas, Over —	1-23, 3-10	
Poppenfilm, 'Voor geen goud' —		1-16

R		
Ram maakte film 'Misverstand', Filmwerkgroep —		12-16
Reflexjes		6- 7

S		
Schilperoort bouwde zich een droomstudio'tje, Peter —		7-12
Smalfilmfestival van de Smalle Band, Het —		5-19
Smith, een vergeten uitvinder, Oberlin —		10-19
Storm in de haven		5- 7
Synchronisatie met perfoband	8-15, 9-13, 10-21	

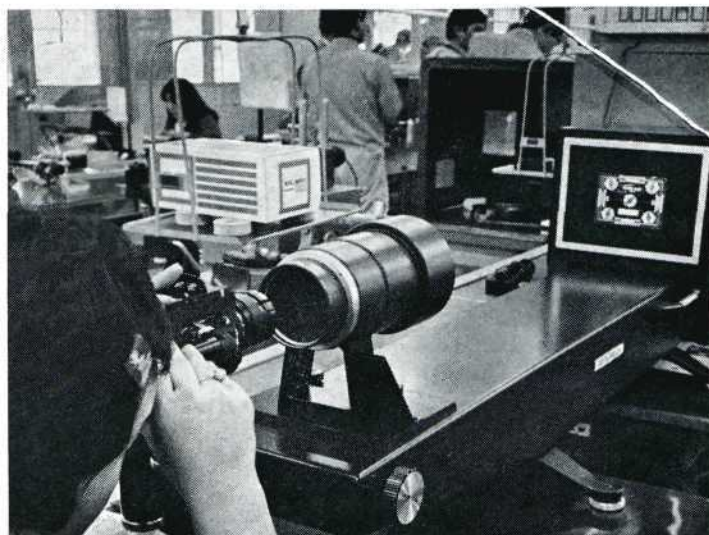
T		
Talen door uitsterven bedreigd, 375 —		1-27
Target films, Wij filmden een dagje bij —		1-24
Tijdschriften		11-27, 12-34

U		
Undergroundfilm, De —		5-23
Unica Luxembourg 1969		10-2, 10-16

V		
Vakantie, Filmen op —		6-11
Video-recorders op de Firato	9-22, 11-21	
Vogel op de band zingt: Geloof het niet!, Wanneer een —		8-27
Volkerakdam en de Volkedamrakkers, De —		6-19

W		
Wetenschappelijke film, De opmars van de —		2-14
Wij sterven niet geheel meer		7- 6

Afregelen van een objectief in de Elmofabrieken, Smalfilm no. 6.

Links boven de gebroeders Zahradnik, winnaars van het goud op het Unica Concours '69, Smalfilm no. 10.

Links onder close-up uit de film van Frank Michels, Smalfilm no. 7.

Midden boven actrice Liz Allsop in de 'Schildpad en de Haas', Smalfilm no. 3.

Midden onder, De Uil uit: Vijf minuutjes films daags, Smalfilm no. 5.

Rechts, Willie Dijkstra in: Goed geluid is de halve film, Smalfilm no. 4.

AUTEURS

A

Aert, Frans van. Ervaringen van een debutant	9-17
Arab, Max. Filmen op vakantie	6-11
Arab, Max. Filosoferen over filmen in het niemandsland	8- 2
Arab, Max. Goed geluid is de halve film	1-2, 2-2, 3-2, 4- 2
Arab, Max. Kijk als een kind	12- 2
Aubel, A. van. Filmclub maakt clubfilm	4-17

B

Barth, Ing. Josef. Batterijen . . . batterijen . . . batterijen	10-19
Benéder, Ernest D.P. Bent u ook zo individueel?	8-13
Bennet. Reflexjes	6- 7
Bennet. Wij sterven niet geheel meer	7- 6
Bettonvil, Wim. Het 2e Benelux Filmfestival voor amateurs te Oostende	7-20

Boer, Dick. Het Smalfilmfestival van de Smalle Band	5-19
Bongers, Rob. Belichtings A B C	5-12

D

Dirkse, A. Op de grens van het filmamateurisme	12-40
Drecht, Gerard van. Kritisch kijken	6-29

F

Ferwerda, Dr. J. G. Synchronisatie met perfoband 8-15, 9-13 10-21	
---	--

H

Hendriks, Dries. Dick en Jan bedankt!	11-17
Hobijn, J. Amatrik '69	7-16

Een van de modellen uit het Belichtings-ABC van Bob Bongers, Smalfilm no. 5.

Helikopteropnamen in de Expofilm van Jan Vrijman, Smalfilm no. 9.

J

- Jansen, Th. Aandacht voor ... administratieve hulpmiddelen bij het filmen 10-25
Jansen, Werner B. Nabeschouwing van een jurylid 12-15

K

- Kleyn, Jan A. Dialoog . . . . . in ieder nummer

Scène uit 'De Zeven Hoofdzonden' in Nova-festival verslag, Smalfilm no. 11.

'De Jongens van Bronbeek' uit Bronbeek bijvoorbeeld, Smalfilm no. 8.

M

- Michels, Frank. Zeg niet nee tegen het 'idee' 7- 2
Mieren Lovenstijn, Ing. J. H. van. 50 jaar Eumig 4-12

N

- Nie, René van. Bijvoorbeeld Bronbeek bijvoorbeeld 8-22
Nie, René van. De undergroundfilm 5-23

O

- Ottow, Bouke Th. Storm in de haven 5- 7
Ottow, Bouke Th. De Volkerakdam en de Volkedamridders 6-19
Overduin, Dick. Filmen rond de evenaar 6- 2
Overduin, Dick. 7e Filmweek Arnhem 11-12
Overduin, Dick. Filmwerkgroep Ram maakte film 'Misverstand' 12-16

P

- Plas, Hans H. Terug naar Ellecom 2-23

S

- Stuuroop, J. Filmen ... in- of ontspanning? 4-19

T

- Tans, Ing. M. Unica Luxembourg 1969 10-16

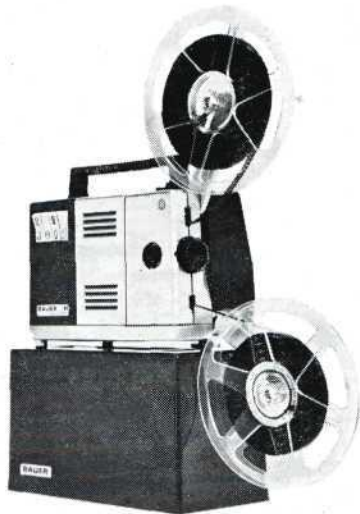
V

- Varossieau, J. W. Electronic Video Recording (EVR) 10-12
Veenhuysen, Jan. Afscheid 10-15
Veenhuysen, Jan. De opmars van de wetenschappelijke film 2-14
Veenhuysen, Jan. Peter Schilperoort bouwde zich een droomstudio'tje 7-12
Veenhuysen, Jan. Tien jaar filmgroep 58 3-16
Veenhuysen, Jan. Unica Congres 1969 10-2
Veenhuysen, Jan. 'Voor geen goud'. Poppenfilm 1-16
Verwers, A. Het begon met molens filmen 9-21
Vorst, Jan. Jan Vrijman en de Expofilm 9- 2
Vorst, Jan. NOVA-festival 1969 11-2
Vorst, Jan. 5 minuutjes televisie daags. De Fabeltjeskrant 5- 2

W

- Weezenberg, Jan van. Betere films? Onderzoek uzelf! 1-15
Weezenberg, Jan van. Het buitenboordmotortje 2-20
Weezenberg, Jan van. Bij Frankfurt op de autobaan 9-11
Weezenberg, Jan van. Eerste instructiefilm 'Ik zie ... ik zie ...' in roulatie 8-20
Winkler, Lili. Een filmwereld onder water 1-12
Woudstra, Cor. Bliksembezoek aan de Elmo-fabrieken 6-24
Woudstra, Cor. Twee nieuwe video-recorders op de Firato 9-22

A	
Agfa „Microflex“, De —	8-11
B	
Bauer C-Royal super-8 camera mét terugwikkeling, De —	6-16
Bauer projector, Nieuwe —	7-10
Beaulieu camera's, Nieuwe —	6-18
Bolex 7,5 super-8 camera, De —	6-15
C	
Canon Single-8 518	7-11
Canon zoom 250 super-8	5-11
Canovision 8	2-19
Cassette videorecorder voor kleurentelevisie	12-22
Chronometer tot een duizendste seconde	9-26
Crowncorder, Ervaringen met de —	9-21

De Fujica Z600 Single-8 in apparatuurbeoordeling in Smalfilm no. 2.

Links: Beaulieu 4008 ZM, Smalfilm no. 6.

Nieuwe Bauer projector, Smalfilm no. 7.

Canon Zoom 250 Super 8 in apparatuurbeoordeling, Smalfilm no. 5.

E	
Ektachrome II smalfilm, Nieuw: —	3-23
Elmo SE Dual viewer, De —	12-13
Elmo (single-8) 8S-40 (en (super-8) S-106)	9- 9
Eumig projector, Nieuwe —	7-22
F	
Fujica Z600 single-8	2- 7
H	
Hähnel „Collmatic“ lasapparaat	1- 7
Halogeenlamp, Krachtige dubbele —	9-20
K	
Kodak M 24 en M 30	11- 7
L	
Linhof klemstatief, Nieuw —	1-22
M	
Minolta nieuws	12-39
N	
Noris Sonomat	11-26
R	
Rollei camera's en projectoren	12-39
S	
Sankyo Super CM 400	4-11
Sony Video Unit, Portable —	11-25
U	
Uher 1000 Report Pilot	12-22

B

Broekhuizen, Herman / Nol Gobits, Avonturen met een bandrecorder	11-19
Brons, Henk. Tekenfilm ABC voor de Amateur	12-37
Burder, J., 'The technique of editing 16 mm films'	1-13

G

Gobits, Nol / Herman Broekhuizen, Avonturen met een bandrecorder	11-19
--	-------

L

Lowndes, Douglas, Film Making in Schools	11-19
--	-------

P

Peters, dr. J. M. De montage bij film en televisie	12-37
--	-------

'Willem', een van de mannetjes uit de Dialogen van Jan A. Kleyn in ieder nummer.

IN HET KORT

A

Antwerpen, Filmfeest te —	3-14
Apollo-8, Foto en Film aan boord van de —	2-22
Apollo-8 maanreis, Films van —	4-16
Arnhem, Open doek bij filmweek	9-26

B

Biennale de Paris, Zesde —	9-20
Bruggen in Holland	6-23

C

Camera met helm	12-22
Cannes, Int. amateurfilmfestival —	4-16
Castle film: America on the moon	12-37
Cinematheek, Actiecomité Nederlandse —	3-22
Cinestud 70	8- 8
Cultuur- en aanmoedigingsprijs 1969	3-23
Cursus poppenfilm	11-10

D

Dierenfilms gecatalogiseerd, 7000 —	5-18
Draadloze afstandbediening	11-10
Drachten, 9,5 mm filmdag te —	4-15
Duitsland, Amateurfestival —	5-20

E

Echt, Filmkamp —	8- 8
Eumig door stripe-geluidsbarrière	5-20, 6-14
Eumig 50 jaar	3-14
Europese foto-, dia- en filmwedstrijd, De —	3-21

F

Fairschild en Eumig, Samenwerking —	9-26
Festival, Bijzonder —	3-23
Filmbescherming, Nieuwe manier van —	3-23
Filmcamera: goede scheidsrechter	3-22
Filmcamera's in opmars	10-27
Filmcentrum Haags Museum jubileert	10-18
Filmdetectives, Goede vangst van —	4-10
Film-discussie-clubs	11-26
Filmmuseum	10-18
Filmpedagogische leergang 1970, Amsterdam	12-12
Fotografie en film hand in hand	10-27

Scène uit 'You gotta stop' van Filmgroep 58, Smalfilm no. 3.

G		
Geluid bij filmprojectie, Meertalig —	1-10	
Geluidsband voor Hi-fi?, Welke —	7-22	
Geluidsopname, Tip voor —	6-23	

H		
Harderwijk op smalfilm	5-20	

I		
Ivens gehuldigd, Joris —	1-10	

J		
Jaarverslag Raad voor de Kunst 1968	10-18	
Jongeren, Internationaal colloquium over filmen met —	10-14	

K		
Keuken's 'Tijdgeest', Johan van der —	1-20	
Kleur, Congres over —	4-10	
Kleurenfilm over Amerikaanse maanreis te leen	12-12	
Kodak verhoogt investering buiten V.S.	4-10	

L		
Leren filmen	12-12	
Loenen, Studio Idee —	5-18	
Luran voor de optische industrie, Precisie-onderdelen uit —	7-10	

M		
Maan, Neem voldoende films mee... voor een reisje naar de —	4-16	
Marburg, Eerste int. amateurfestival —	3-22	
Moviflex camera, Goedkopere —	5-20	

N		
Nederlands Filmmuseum - Amsterdamse Filmliga gefuseerd!	10-14	
Nederlandse Onderwijs Film in cijfers. De —	4-10	

O		
Oberhausen, Kurzfilmtage —	1-26	
Olympiade '72. Geen lichtproblemen bij —	5-20	
Onderwijsfilm, 5e internationale week voor de —	2-22	
Oostende, Amateurfilmfestival —	1-26	
Orgelopnamen. Het beste om drie uur 's nachts	1-22	
Otto's single-8 stripe, Henk —	6-18	

Cor Woudstra met de Crowncoorder in Smalfilm no. 9.

Links: De Canovision uit de apparatuur-beoordeling van Smalfilm no. 2.

P		
Pan-Am vliegtuigen, Filmprojectie in —	3-14	
Parijs, 8 mm filmdagen —	4-16	
Perutz super-8, De goedkope —	2-22	
Photokina 1970	2-22	

R		
Researchfotografie, Syposium —	3-14	
Rollei brengt filmapparatuur	7-22	

S		
Scholieren achter de camera	4-23	
Sky over Holland	7-22	
Stereofotografie. De maan in —	8- 8	
Stichting 'Z8' Eindhoven, Filmweekends —	9-20	
Super-8 bleek noodzaak voor T.V.	2-10	
Super-single-8: meerderheid in Duitsland	3-23	

T		
Technisch Film Centrum, Nieuwe catalogi —	8-9, 11-26	
Teleac uitzendingen: Filmkunde	5-20	
Tragedie	10-14	

U		
Utrecht en Eindhoven, Filmfestival in —	11-26	

V		
Varossieau: D. G. Ph., J. W. —	9-20	
Veendammer filmjournaal, Vijfde —	3-23	
Viewer, Gemotoriseerde —	4-16	
Voorjaarsbeurs, Op naar de —	2-10	

W		
Widescreen Association, The —	3-23	
Workshop film Eindhoven	11-10	

Z		
'Zaanstreek, provisiekast van Nederland', Prijswinnaar	4-10	
Zoeker-snufje	5-20	

BRIEVEN VAN LEZERS

E

Enkelbeeldautomatiek 1-21, 2-11, 4-22

F

Filmformaat, Een nieuw — 4-22

G

Getuige, Uw camera als — 1-21

S

Serie-parallelschakeling 2-11, 3-15

Stabiliteitsproblemen bij het filmen van dieren 4-23

T

Televisie, Amateurfilm op — 3-15

Z

Zwart-wit of kleur 2-11

VRAAG EN ANTWOORD

A

Afrika, Filmen in — 2-13

C

Close-up lenzen, Filmen met — 4- 7

D

Dia's filmen 4- 7

F

Filmlassen maken, Goede — 3-15

Filterwerking 8- 9

K

Kleurenfilm?, Welk type — 1-11

L

Lichtopbrengst 4- 7

N

Nuttig voor medefilmers? 10-11

O

Overvloediers maken 10-11

P

Projectie in kindertehuis 4- 7

Projectiebeeldgrootte 8- 9

S

Schermp Problemen 1-11

Scherpte?, Wat is — 1-11

Scherptedieptetabellen 2-13

Se- en CdS-cellen, Duurzaamheid — 1-11

Stripe, Van losse band naar — 10-11

Reportage over de
Volkerakdamfilmers
door Bouke Ottow
in Smalfilm no. 6.

T

Trucopname 1-11

V

Veermotor loopt te kort 2-13

Voorzetlenzen 8- 9

Z

Zeefilms, Voorzorg bij — 4-7, 10-11

NOVA

NOVA-nieuws en -berichten . . . . . in ieder nummer